

LIBRIS
Editor: Nicoleta Popescu
Coperta: Andrei Gamari

We know
books

Toate drepturile rezervate Editurii Prestige

Copyright © 2024 Editura Prestige

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
CREANGĂ, ION

Povești și povestiri / Ion Creangă. - București :
Prestige, 2024

ISBN 978-630-332-114-1

821.135.1

Tel.: 0732.558.833

www.edituraprestige.ro

www.facebook.com/edituraprestigeoficial

Ion Creangă

Povești
și
Povestiri

PRESTIGE
KIDS
București - 2024

extraordinară de a-și lua serios eroii (fabuloși sau nu, oameni sau animale), de a le retrăi aventurile, de a pune cu voluptate în fiecare propriile lui aspirații nerostite, slăbiciuni, viții, tulburări și uimiri, adică de a crea viață. El e creatorul unei „comedii umane” tot așa de profundă și de universală în tipicitatea ei precum aceea a lui Sadoveanu.”

Nicolae Manolescu (*Recitind poveștile lui Creangă, în Lecturi infidele*, Editura pentru literatură, 1966)

Cuprins

BIOGRAFIE 5

Povești 9

 Capra cu trei iezi 11

 Dănilă Prepeleac 21

 Fata babei și fata moșneagului 36

 Ivan Turbincă 44

 Povestea lui Harap-Alb 62

 Povestea lui Stan Pățitul 122

 Povestea porcului 148

 Punguța cu doi bani 167

 Soacra cu trei nurori 172

Povestiri 181

 Cinci pâini (anecdotală) 183

 Ion Roată și Cuza-Vodă 189

 Moș Ion Roată (anecdotală) 196

 Moș Nichifor Coțcariul 201

 Popa Duhu 222

 Povestea unui om lenes 229

 Prostia omenească 232

Povestiri didactice 237

 Acul și barosul 239

 Inul și cămeșa 242

 Păcală 245

 Ursul păcălit de vulpe 248

REFERINȚE CRITICE 251

BIOGRAFIE

Ion Creangă
(1837-1889)

- Data nașterii lui Creangă este incertă. El însuși afirmă în *Fragment de biografie* că s-ar fi născut la 1 martie 1837. O altă variantă o reprezintă data de 10 iunie 1839, conform unei evidențe a nou-născuților din Humulești.
- Creangă a mai avut încă șapte frați și surori: Zahei, Maria, Ecaterina, Ileana, Teodor, Vasile și Petre. Ultimii trei au murit în copilărie, iar Zahei, Maria și Ileana în 1919.
- Tinerețea lui Creangă este bine cunoscută publicului larg prin prisma operei sale capitale *Amintiri din copilărie*.
- În 1847 începe școala de pe lângă biserica din satul natal. Fiu de țăran, este pregătit mai întâi de dascălul din sat, după care mama sa îl încredințează bunicului matern („tatăl mamei, bunicu-meu David Creangă din Pipirig”), David Creangă, care-l duce pe valea Bistriței, la Broșteni, unde continuă școala.
- În 1853 este înscris la Școala Domnească de la Târgu Neamț sub numele Ștefănescu Ion, unde îl are ca profesor pe părintele Isaia Teodorescu (*Popa Duhu*). După dorința mamei, care voia să-l facă preot, este înscris la Școala catihetică din Fălticeni („fabrica de popi”). Aici apare sub numele de *Ion Creangă*, nume pe care l-a păstrat tot restul vieții. După desființarea școlii din Fălticeni,

este silit să plece la Iași, absolvind cursul inferior al Seminarului teologic „Veniamin Costachi” de la Socola.

- S-a despărțit cu greu de viața țărănească, după cum mărturisește în *Amintiri*.
- Din 1855 până în 1859 urmează cursurile seminarului, iar apoi, luându-și atestatul, revine în satul natal. Se însoară mai târziu, la Iași, cu Ileana, fiica preotului Ioan Grigoriu de la biserica *Patruzeci de sfinți* din Iași, devenind diacon al acesteia (26 decembrie 1859).
- La 19 decembrie 1860 se naște fiul său, Constantin.
- În 1864, Creangă intră la Școala preparandală vasiliană de la *Trei Ierarhi*, unde l-a avut profesor pe Titu Maiorescu. Acesta îl aprecia foarte mult și l-a numit învățător la Școala primară nr. 1 din Iași.
- După ce timp de 12 ani este dascăl și diacon la diferite biserici din Iași, este exclus definitiv din rândurile clerului (10 octombrie 1872), deoarece *și-a părăsit nevasta, a tras cu pușca în ciorile care murdăreau Biserica Golia și s-a tuns ca un mirean*, lucruri considerate incompatibile cu statutul de diacon. (În 1993, el a fost reprimat post-mortem în rândurile clerului.) Ca urmare a excluderii din cler, ministrul Tell îl destituie și din postul de institutor, însă venirea lui Titu Maiorescu la minister contribuie la renumirea sa pe acest post. A colaborat la elaborarea a patru manuale școlare.
- În 1873 se încheie procesul său de divorț, copilul său de 12 ani fiindu-i dat în îngrijire. A căutat o casă în care să se mute, alegând o locuință în mahalaua Țicău (*bojdeuca*).

- În 1875, îl cunoaște pe Mihai Eminescu, atunci revizor școlar la Iași și Vaslui, cu care se împrietenește. Între 1875 și 1883, la îndemnul poetului, scrie cele mai importante opere ale sale.
- Între 1883 și 1889 a fost bolnav de epilepsie și a suferit foarte mult la aflarea bolii și apoi a decesului lui Eminescu, și al Veronicăi Micle.
- Ion Creangă moare pe data de 31 decembrie 1889, în casa sa din cartierul Țicău. Este înmormântat la 2 ianuarie 1890, la cimitirul Eternitatea din Iași.

Iubite cititor. Multe prostii vei fi citit, de când ești. Citește, rogu-te, și aceste și pe unde-i vedea că nu-ți vin la socoteală, ia pana în mână și dă și tu altceva mai bun la iveală, căci eu atâta m-am priceput și atâta am făcut.

Autorul

Capra cu trei iezi

Capra odată o capră care avea trei iezi. Iedul cel mare și cu cel mijlociu dau prin băț de obraznici ce erau; iară cel mic era harnic și cuminte. Vorba ceea: „Sunt cinci degete la o mână și nu samănă toate unul cu altul”.

Într-o zi, capra cheamă iezii de pe-afară și le zice:

– Dragii mamei copilași! Eu mă duc în pădure ca să mai duc ceva de-a mâncării. Dar voi, încuieti ușa după mine, ascultați unul de altul, și să nu cumva să deschideți până ce nu-ți auzi glasul meu. Când voi veni eu, am să vă dau de știre, ca să mă cunoașteți, și am să vă spun așa:

Trei iezi cucuieti

Ușa mamei descuieti!

Că mama v-aduce vouă:

Frunze-n buze,

Lapte-n țâțe,

Drob de sare

În spinare,

Mălăieș

În călcăieș

Smoc de flori

Pe subsuori.

Auzit-ați ce-am spus eu?

– Da, mămucă, ziseră iezii.

– Pot să am nădejde în voi?

– Să n-ai nicio grijă, mămucă, apucară cu gura înainte cei mai mari. Noi suntem odată băieți, și ce-am vorbit odată vorbit rămâne.